

## Szentháromság ünnepe után 12. vasárnap

### ► 2Kor 3,4–11

#### Nem a magunk erejéből

##### *A vasárnap jellege*

A Szentháromság utáni 12. vasárnapján az isteni irgalom és a szabadítás kerül a középpontba. A hagyományos egyházi évben ez a nap a gyógyítás és a kommunikáció helyreállításának ünnepe. Az evangélium (Mk 7,31–37) a süketnéma meggyógyításáról szól. „Krisztus Urunk megnyitja fülünket az egyházban Isten igéjének meghallására, és képessé teszi nyelvünket, életünket Isten magasztalására.” (JÁNOSSY 1944, 52. o.)

Isten az, aki áttöri elszigeteltségünket. Nemcsak fizikai gyógyításról van szó, hanem arról, hogy Isten alkalmassá teszi az embert a szava befogadására (hallás) és a válaszra (vallástétel és dicsőítés). Éppen ezért lehet fontos kérdés mindannyiunknak, hogy mire használjuk a nyelvünket.

Ezen a vasárnapon az igehirdetésnek és az imádságoknak azt az örömet kell tükrözniük, hogy kereszténynek lenni kitüntetés, és engedjük, hogy Isten Lelke munkálkodjon bennünk.

##### *Amit a textusról tudni kell*

Ahhoz, hogy jól értsük a textust, látnunk kell a konfliktust, amely a levélírás háttérében áll. Pál tekintélyét Korinthusban megkérdőjelezték. Érezték a gyülekezetben olyan tanítók, akik neves jeruzsálemi vezetőktől rendelkeztek ajánlólevéllel, és kétségbe vonták Pál valódi apostolságát. A törvény jelentőségét és kötelező megtartását hirdették az evangélium ellenére. A gyülekezetben voltak, akik inkább ezt a tanítást fogadták el, őket a páli oldalon állók eltávolították.

Pálnak ezért azt kellett bizonygatnia, hogy őt Isten hívta el, hogy apostol legyen. Ő nem papírokkal

igazolja magát. Az ő „ajánlólevele” maga a korinthusi gyülekezet élete, amelyet a Lélek írt. A gyülekezetnek írt második levele személyes hangvételű, ebben arra biztatja a híveket, hogy az igazságnak higgyenek, és ne annak, amit az álapostolok hirdetnek.

Pál elismeri, hogy ő maga alkalmatlan arra, hogy a rábízott feladatot ellássa, de Isten alkalmassá tette őt. Ez a szolgálat teológiai alapja: a forrás nem az emberi tehetség, hanem az isteni felhatalmazás.

A „betű vagy Lélek” híres antitézise: „a betű megöl, a Lélek pedig éltet”. A „betű” itt a törvényt jelenti, amely rámutat a bűnre, és ítéletet hoz, de nem ad erőt a megtartására. A Lélek ezzel szemben belső megújulást és életet ajándékozik. A betű (gramma) nem általában az írott szöveget jelenti, hanem a kőbe véssett törvényt (Tóra), amely csak követel, de nem ad erőt. „Megöl”, mert rámutat a bűnre, amelynek zsoldja a halál. A Lélek (pneuma) nem valami elvont spiritualitás, hanem a Szentlélek, aki az új szövetségben belülről, a szívben munkálkodik, és életet (új esélyt, bűnbocsánatot) teremt.

A „kárhoztatás” és az „igazság” szolgálata vonatkozásában Pál összehasonlítást végez, amikor a kőbe véssett szolgálatot (a törvényt) veti össze az igazság (a Szentlélek) szolgálatával. Ha a halált és kárhoztatást hozó ószövetségi törvény dicsőséges volt – hiszen Isten adta –, akkor mennyivel inkább dicsőséges az, amelyik életet és megigazulást hoz!

##### *A perikópa megértése*

A szakasz központi eleme a két szövetség kontrasztja, amely Jeremiás prófécijára (Jer 31,31) és az exodusélményre (2Móz 34) épül. Pál nem el-

veti az Ószövetséget, hanem annak beteljesedését mutatja be Krisztusban. A „betű” (törvény) és a „Lélek” (evangélium) szembeállítás nem elméleti, hanem hatástani: a kőbe vésett törvény vádol, és halálba visz, mert képtelenek vagyunk megtartani, míg a szívbe írt Lélek éltet, és képessé tesz a szolgálatra. A mózesi dicsőség mulandó volt, a Krisztusban kapott dicsőség viszont maradandó és növekvő. Ez a „még inkább” érvelés hangsúlyozza, hogy az új szövetség szolgálata azért kiválóbb, mert a bűnbocsáton és a Szentlélek jelenlétén alapul.

Ha az alkalmasságot nézzük, akkor az ember az Isten keresésére is képtelen önmagától. Így az igehirdető alkalmassága is kizárólag Istentől lehetséges. A dicsőség pedig nem az igehirdetőé, hanem Istené.

Az igehirdetésben meg kell jelennie a törvény „ölő” funkciójának és az evangélium „éltető” erejének.

### *Igehirdetési vázlat*

Honnan van az erőnk?

Egyszer egy mesteríjással beszélgettem a képességekről, hogy kire vagy mire számíthat az ember. A beszélgetés során egyértelműen kifejtette, hogy az ember kizárólag önmagára számíthat, önmaga a saját sikereinek a kovácsa. Látható volt, hogy ez a kérdés, illetve az erre adandó válasz komoly kísértés. Rajta kívül még talán mi magunk is gyakran érezzük úgy, hogy saját képességeinkből, tudásunkból érhetjük el a sikereinket, s talán még a keresztény életben is a saját kegyességünkől kell merítenünk a szolgálathoz vagy a mindennapi élethez. Nagyon nehezen vagyunk képesek meglátni azt, hogy az emberi képességeink meglehetősen behatároltak, s az élet különféle helyzeteiben csak Isten képes alkalmassá tenni bennünket. Isten ígéjének hirdetése kapcsán is éppen ezen okok miatt riadhatunk meg bizonyos helyzetekben. Magunktól bizony alkalmatlanok lennénk rá, és nem a saját felkészültségünk tesz erre alkalmassá.

Ezt a tényt közli Pál apostol is a levelében: „*Nem mintha önmagunktól [...] volnánk alkalmasak...*” (3,5a) Minden, ami érték, Istentől ered. Tőle kaphatjuk a tehetségünket, a tanulási képességünket, bátorságunkat a szóláshoz. A Szentháromság utáni 12. vasárnap üzenete, hogy Isten az, aki alkalmassá tesz minket. Nem nekünk kell „megtermelnünk” a szentséget, hanem el kell fogadnunk Krisztus által.

Betű vagy Lélek?

Mire jó a törvény betűje? Kemény tény az, hogy csak a betű szerint élni a halált jelenti. A betű megöl, mert a törvény (az Ószövetség rítusai és követelményei) rámutat a bűneinkre, de önmagában nem tud megszabadítani. Csak szembe-sülni tudunk általa, hogy mennyi bünt követünk el szinte óráról órára: gondolatlanul, szóval és cselekedettel. Ez a „kárhoztatás szolgálata”.

Ezzel szemben a Lélek életet ad. Az új szövetség lényege a Szentlélek munkája, aki nem külső szabályként, hanem belső erőként hat. Ez az „igazság szolgálata”.

Ezekre tekintettel érdemes megvizsgálnunk, hogy mi személy szerint vajon csak a vallásos „betűt” (szabályokat) követjük-e, vagy engedjük, hogy a Lélek formálja az életünket.

Mulandó fény és örök dicsőség

Bár az Ószövetség is dicsőséges volt (Mózes arca ragyogott), és még a hétköznapi ember számára is alig volt elviselhető, az mégis mulandó volt és elfedett. Annak ellenére is, hogy ez a mulandó fény is Istentől származott. Miért nem tudtak a mulandó fényre sem rátekinteni? A bűnös ember fél Isten szentségétől.

Az apostol a rabbik egyik érvelési módját alkalmazva (minore ad maius) mutatja meg, hogy a Lélek által támogatott szolgálat még az ószövetségi törvényeknél is dicsőségesebb. Annak ellenére is, hogy ezt a szolgálatot nem kísérik fényjelenségek. Ennek lehetőségét kínálja fel számunkra Krisztus. Így a keresztény ember bizalma nem a saját teljesítményében van,

hanem abban a maradandó dicsőségben, melyet Isten kínált fel a számunkra kegyelemből Krisztusban.

Az Ószövetség dicsőségével szemben az Újszövetség dicsősége azért is végérvényes, mert az a feltámadott Krisztusból árad. E dicsőség fénye pedig nem kopik meg a hívő emberben, mert a Szentlélek által folyamatosan jelen van benne. Ennek a fénynek a hatása, hogy belülről alakítja át az embert. A gyakorlatban a mulandó fény a teljesítmény-központú vallásosság, ahol az ember a saját erejéből kívánja követni és betartani a törvényeket azért, hogy Isten tetszését kivívja. Azonban ez mindig kudarchoz vezet az ember tökéletlensége miatt. A sikertelenség, a kudarc pedig spirituális kimerülést eredményezhet.

Az örök dicsőség a kegyelem valósága, melyben Isten végzi el a változást a Szentlélek által az emberben. A változás azonban nem azért következik be, mert a szabályokat „muszájból” követjük, hanem azért, mert a Szentlélek formál át minket, ezzel megadva a szabadságot.

### *További javaslatok az istentisztelethez*

Lekciók

Ézs 29,17–24; Mk 7,31–37

Énekek

EÉ 45, 280, 431

### *Illusztráció*

#### TÖRTÉNET

Egy ember eltéved a sötét barlangban, és nem látja a vezető utat. Sok veszély leselkedik így rá. Hirtelen megjelenik valaki, akinek a kezében gyertya van, és megtöri a sötétséget. Hálás lehet emberünk, hiszen új társa megmentette az életét.

Azonban a gyertya fénye mulandó, mivel a kanóc folyamatosan ég, és a gyertya ereje is folyamatosan halványul. Ha nem érnék ki időben, újra sötétség lesz. Mindemellett a gyertya nem változtatja meg a környezetet. Marad a ridegség, a hideg és a komor sziklafalak.

Ahogy együtt haladnak előre, megpillantanak egy kívülről jövő fényt, a napnak a fényét. Boldogan haladnak tovább, kilépnek a szabadba, és élvezik a szabadságot. A nap sugarai által megsza- badultak a barlangban lévő fagyos hidegtől, és visszakapták szabadságukat. A barlangban megtapasztalt élettelen világból étellel teli világba kerültek. A gyertyára itt már nincs szükség, fénye feleslegessé vált.

A gyertya (mulandó fény) jelenti a törvény szolgálatát. Mózes szövetsége olyan volt, mint a gyertya a barlangban. Dicsősége abban jelent meg, hogy megmutatta a bűn sötétségét és a veszélyeket. A törvény azonban nem lehetett maradandó, mert az ember rideg, fagyos szívét nem volt képes megváltoztatni.

Isten az, aki Jézus Krisztus által a napot hozta el az életünkbe. Ez az a fény, mely képes változást hozni és életet teremteni, újjáteremteni. A napfény nemcsak megmutatja az utat (mint az eltévedt vándorok esetében), hanem belső meleget, új életet és teljes szabadságot ad a hívőnek.

### **Felhasznált irodalom**

- CSERHÁTI Sándor 2009. *Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt második levele*. Luther Kiadó, Budapest.
- DAY, Terry Jean – SMITH, Carol J. – DOWLEY, Tim 2021. *Bibliai kézikönyv gyerekeknek*. Harmat Kiadó, Budapest.
- JÁNOSSY Lajos 1944. *Az egyházi év útmutatása*. Szerzői kiadás, Sopron.
- LUTHER Márton 2010. *Előszók a Szentírás könyveihez*. Ford. Szita Szilvia. Magyarországi Luther Szövetség – Luther Kiadó, Budapest. (Magyar Lutherkönyvek 2.)
- PECSUK Ottó (szerk.) 2004. *Bibliaismereti kézikönyv*. Kálvin Kiadó, Budapest.

■ MADARÁSZ GÉZA